

دیری نویندگی

(۶)

محمد تقی دانش بیزوه

۷۷ - خیالی رام پسر سنگر لال سکنه شاگرد احسان الله متاز کاوپوری زنده درسته
۱۳ تصنیف دارد :

- ۱ - گنجینه خیال درجهل گنج دراثاء و ترسیل .
  - ۲ - شرح جواهر المناشرة در شرح گنج بازدهم گنجینه خیال او از خود او .
  - ۳ - نثر ترمه گویا گنج دوازدهم گنجینه خیال گویا مورخ ۱۲۴۰ .
  - ۴ - محاضرات که مجموعه‌ای از استمارات است .
  - ۵ - لطایف شرایف گویا دهیم گنج گنجینه خیال به زبان هندوستانی در چند لطف نظر نه .
  - ۶ - سلک مسلسل به هندوستانی از چند کاپر شادجوون پسر کالکا پر اشاره در چند سلک از روی اثر خیالی رام ، مورخ ۱۲۶۷ .
  - ۷ - موصول ، فرهنگ الفاظ فارسی و عربی است در چند انصاف .
- * ایوان ۴ : ۲۳ ش ۹۶۵ .

۷۸ - محمدصادق ثروت لکهنوی که به درخواست محمد تحسین علی خان فضول بالاخت در هشت‌فصل تردیک به سال ۱۲۶۱ نگاشته و نمونه‌های درباری و عرضه و فرمانها و نامه‌های دوستانه در آن گذارده است .

* ایوان ۴ : ۲۵ ش ۹۶۶ .

۷۹ - فرج الله منشی خازن الاشعار که دلیل العشق در دستور نامه‌نگاری و ترسیل بنام ناصر الدین شاه در ۱۰۳ فصل ساخته و آن را درج ۱۲۲۲ پیاپی برده است .
(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۱۰۶) .

* ملک ۵۲۸۰ ، نسخه اصل مؤلف .

۸۰ - محمد رضای بلخی روضه‌الاثاء دارد با عنوانهای «روضه» .

* تاشکند ۱ : ۱۰۹ و ۲۵۸ و ۵ : ۱۸۳ .

۸۱ - علی ریاضی روضه ریاضی در دستور نامه‌نگاری نوشته است .
* آستان قدس ش ۶۲۵ (۵۶۷ : ۷) .

۸۲ - نجف علی رسالت مناصب دارد که کارنامه و راهنمای دیوانی است بنام سرهنری ماپرس الیوت و آن را از روی آین اکبری و دفترهای رسمی زمان شاه جهان و عالم گیر در هفت

فصل و پرسخی از آن در جدول ساخته است.

* موزه بریتانیا Or 1906 (ربو ۹۹۰).

۸۳ — قاعده در بیان خلاصه الفاظی که نزد اهل تحریر مصطلح است با نامهایی که میان فتح علی شاه و سلیمان پاشا فرمانروای بغداد رو بدل شده درباره وهایان در کربلا بال ۱۲۱۷ و نامهای فرمانروای بغداد به کنسول انگلیس هارتفورد چونز در همین سال.

* موزه بریتانیا Add 7721 (ربو ۸۱۳).

۸۴ — حفظ الله فیض نامه یا حفظ القوانین بنام نواب احمدعلی در ۱۲۳۶ (نام دوم) در اثاء و ترسل در چهار فیض ساخته است.

* ایوان اف ۴ : ۲۲ ش ۹۶۲.

۸۵ — رسوم المحاورة الفاظی چند در القاب و آداب و درود و مقاولات و محاورات و خطوطی از کتب متداوله انشاء پردازان و چند فرد و مطلع و نمونهای از نامهای دیگران.

* ایوان اف ۴ : ۲۳ ش ۹۶۴.

۸۶ — سیدعلی تقی خان بن سیدحشمت علی ساندی شاه آبادی اویی درستور نامه‌نگاری خوابط الائمه، یا هفت ضایعه دارد.

* دیوان هند ۲۱۳۶ - ۲۱۳۷.

* موزه بریتانیا (ربو ۵۳۰).

۸۷ — ترسل در بیست باب هر یک پنج نامه بنام فتح علی شاه.

* ملک ش ۳۶۹۰ ، مستعلیق ۱۲۴۴ (فهرست فارسی ۱۴۸).

۸۸ — محمد حسین بن محمد حسن تبریزی منشی در زمان ناصرالدین شاه تحفة الكتاب در آداب نامه‌نگاری در بیان مقدمه و دم باب در زمان ناصرالدین شاه نگاشته است.

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۸۹).

* دانشگاه ۳۹۰ از سده ۱۴.

۸۹ — مجتمع القواعد در اصطلاحات و عبارات و مواد منتشر گویا از راجا رام لکھنؤی نویسنده نسخه انجمن آسیایی بنگال در ۲۸ سپتامبر ۱۸۸۲.

* ایوان اف ۴ : ۲۶ ش ۹۶۲.

۹۰ — مجتمع الرسائل در فامه‌نگاری و نمونه‌نویسی و ترسل است.

* بادلیان ۱۴۱۰.

۹۱ — شمس الدوّله از شاهزاده خانهای دربار قاجار ترسل در پنج باب در آین نگارش و سیاق برای کودکان دبستان نگاشته است.

* ملی ش ۴۰۶ مورخ ۱۲۹۵ (انوار ۱ : ۳۹۰).

۹۲ — عبدالغفار همدانی ترسل دارد در پنج باب برای کودکان دبستان (مثار ۴۱۶).

* ادبیات تهران ۱/۱۴۴ حکمت (۴۲ : ۲).

۹۳ — عباس عطارد شاطری شاعر ترسل دارد که گویا نامش گشن است، در پنج باب دارای نامه و سیاق.

(مثار ۲۷۳۸ — فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۹۰).

* آستان قدس ۹۵۵/۷ (۷۸۷ : ۷).

* تبریز ش ۲۶۱۲ (۲۶۴ : ۱).

* دانشگاه ش ۳۶۷۴/۳.

* دانشگاه ش ۴۴۳۹ .
* ملی ۴۰۵ (۱ : ۳۹۰ انوار) .

۹۴ - دارابین درویش ترسل دارد که به درخواست میرزا احمد در ۱۲۸۲ نگاشته است .
* مجلس ش ۲۲۵۲ (۶ : ۲۰۸) .

۹۵ - میرزا احمدخان ترسل دارد مورخ ۱۲۳۴ .
* کتابخانه عمومی ورسای در فرانسه ش (۷۳) ۹۲۹ (نشریه ۴ : ۱۳۲) .

۹۶ - محیی الدین خلخالی انشاء تباکو نگاشته است .
* ملک ش ۵۴۰۳ .

۹۷ - گنجینه اسرار ترسلی است با چند نمونه از نامه‌های درباری .
* دانشگاه ۷۹۴۲ .

۹۸ - شوق‌انگیز ، دستور نامه‌نگاری دوستانه است بهتر ونظم بنام شیخ عبدال سبحان .
* دیوان هند ۲۱۰۸ مورخ ۱۶ ذخ ۱۱۰۵ .

۹۹ - فضل امام پسر محمد ارشد خیر‌آبادی صحت الفاظ دارد در دستور زبان و انشاء
وچرافیا در چند باب گویا مورخ ۱۲۲۳ .
* ایواف ۲ : ۴۷۳ ش ۷۱۸ .

۱۰۰ - ابوعبدالله محمد عظیم‌الدین سامی صنعت مخزون در میرزا لی و سیاق در بخارا
تردیک به سال ۱۳۲۵ ساخته است .
* تاجیکستان (۱) : ۲۶۸ .

۱۰۱ - ابوالفجر ارشد اشرف خیال قانون السخیال در بلاغت و انشاء درینچ تمثال هریک
بنج مطراز در ۹۰ - ۱۱۲۸ ساخته است .
* ایواف ۲ : ۱۳۸ ش ۱۶۱ .

۱۰۲ - ترسل ، نامه‌ها و مکاتیب است در خطاب و جواب ملیقات گوناگون .
* آستان قدس ش ۲۱۷ (۷ : ۲۵۰) .

۱۰۳ - تیمنی اصفهانی شاعر انشاء دارد در دستور نامه‌نگاری .
* دیوان هند ۲۱۴۱ بی تاریخ .

۱۰۴ - اوائل المکاتیب در چند سفر هریک چند کلمه هریک چند حرف است .
* تبریز ش ۲۷۸۴ (۱ : ۱۲۱) .

آغاز و انجام افتاده از حرف سیم در وصف کاتب در رسائل طبقه اوسط مشتمل بر بیان
محبت و دعا و شوق تا حرف چهارم کلمه چهارم در دعوات مناسب اخوانیات .

۱۰۵ - محمود بن یوسف مفتاح الملک مازندرانی هنئی وزارت خارجه تدبیب الاطفال
و تعلیم الاطفال و ترسل دارد .
(مؤلفین مشار ۶ : ۹۲) .

* آستان قدس رضوی ۷ : ۷ - ۷۸۶ .

۱۰۶ - قدس منجم Atham انشای قدسی دارد که ترسل و نمونه نامه‌ها است .
* استوارت ش ۱۷ ص ۹۰ .

* ایواف ۱ : ۱۸۱ ش ۴۱۳ و ۴۱۴ .

۱۰۷ - عبدالرزاق سمرقندی دستورالاشاء دارد که در دانشگاه (۴۴/۲۴۶۴) هست
و ترسل عبدالرزاق نسخه دیوان هند (۲۱۴۴) هم گویا همین باشد .

- ۱۰۸ - ترسیل نامه‌نگاری .
 * بادلیان ش ۱۴۰۶ و ۱۴۰۲ و ۱۴۰۸ و ۱۴۰۹ .
- ۱۰۹ - ترسیل و منتثات یا دستور نامه‌نگاری در هشت باب .
 * داشگاه ۵۷۰۶ (۲۰۶ نفیس) از سده ۹ و ۱۰ .
- ۱۱۰ - آداب الکتاب بنام وزیر محمد علی پاشا ، در دو قسم : مخاطبات ، کتابه‌الشرط .
 * داشگاه ش ۱/۷۸۷ از سده ۱۳ .
- ۱۱۱ - علی فرهمند احسن المراسلات دارد که به چاپ رسیده و از کتابهای درسی ابتدائی مدرسه‌ها بوده است ، دربرابر احسن المحاسبات که در سیاق است و شاید از همو .
 (مثار ۵۰ و ۱۷۵۳ - ذریعه ۱: ۲۸۹)
- ۱۱۲ - ترسیل یا نمونه مکتوب .
 * باکو ش ۱۲۴۴ - ۱۲۴۵ .
- ۱۱۳ - ترسیل : میرزا کاظم ، نمونه سندها و نامه‌ها است .
 * باکو ش ۱۲۷۵ و ۱۲۷۶ .
- ۱۱۴ - مراسلات و محاسبات : میرزا شاه سوار ، نمونه‌نگاری است .
 باکو ش ۱۲۷۷ مورخ ۱۲۷۶ .
- ۱۱۵ - ترسیل فارسی و ترکی ، نمونه‌ها است .
 * باکو ش ۱۲۷۹ از سده ۱۳ و ۱۴ .
 * باکو ش ۱۲۸۰ مورخ ۱۲۷۳ بدفارسی .
- ۱۱۶ - مجموعه : ش ۵۹۱۲ داشگاه (۴۱۴ نفیس) از سده ۱۳ .
 دارای :
 ۱ - خلاصه الفاظ اهل تحریر .
 ۲ - سیاق : محمد مهدی بن حاج محمد رضای وزیر سرکار قول‌آفاسی .
 ۳ - سیاق در مفرد و من ذلك و چهاردهم و باقی .
- ۱۱۷ - مجموعه :
 ۱ - شاهد المنتثات .
 ۲ - جامع القوائد و مختار الضوابط در هفتاد باب در یافت .
 * برلین ش ۱۰۵۳ برج .
- ۱۱۸ - مجموعه :
 ۱ - جامع القوائن یا اثناء خلیفه شاه محمد فتوحی مورخ ۱۰۸۵ (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۹۶) .
 ۲ - عیار داشت نور محمد .
 ۳ - اثناء نعمتی نعمة الله بنی اسرائیل .
 * برلین ش ۱۰۵۷ برج .
- ۱۱۹ - ترسیل ، با عنوان باب .
 * برلین ش ۱۰۶۴ برج .
- ۱۲۰ - ترسیل نامه‌های درباری است .
 آغاز - حمد و سپاس بی قیاس مرخدای را که آفرینش جهان است .
 * برلین ش ۱۰۶۸ برج بمخط شکته ۱۱۹۹/۱ ع در ۴۸ گ ۷ س .